

Salut Mental i Autocura

Guia per a Docents

Activitats per a educació primària

ÍNDEX

1. Introducció	3
2. Objectius: orientació del mòdul i principis pedagògics	3
3. Activitats principals	
• Activitat 1. Introducció a la salut mental	4
• Activitat 2. Identificació d'emocions	6
• Activitat 3. L'arbre del benestar	8
4. Activitats complementàries	
• Activitat complementària 1. La meva caixa d'eines emocionals	10
• Activitat complementària 2. El meu arbre i jo	12
• Activitat complementària 3. Mapejant el jo interior	14
5. Materials imprimibles i recursos	
• Llista de verificació de materials per sessió	16
◦ Activitat 2. Identificació d'emocions	17
◦ Activitat 3. L'arbre del benestar	27
◦ Activitat complementària 2. El meu arbre i jo	29
◦ Activitat complementària 3. Mapejant el jo interior	32

INTRODUCCIÓ

La salut mental, igual que la salut física, és una part fonamental del benestar dels infants. Aquesta guia està dissenyada per ajudar els docents a abordar temes importants de **benestar emocional i autocura** d'una manera senzilla i accessible, adaptada a les necessitats de l'alumnat de primària.

Les activitats estan pensades per fomentar la **reflexió, el diàleg i l'adquisició d'eines pràctiques** que l'alumnat pugui utilitzar en la seva vida diària. És essencial que nenes i nens se sentin segurs per compartir els seus sentiments i experiències en un entorn de confiança.

Recomanem començar cada sessió amb un senzill "**control emocional**", com ara demanar-los que aixequin el polze si se senten bé o que el baixin si estan una mica preocupats. Això permetrà al docent fer-se una idea general de l'estat d'ànim de la classe i ajustar l'enfocament de la sessió segons sigui necessari.

Paraules clau

- Salut mental
- Benestar
- Autocura
- Emocions
- Sentiments
- Regulació emocional
- Estrès
- Ansietat
- Gestió de l'estrès
- Suport emocional
- Cercle de suport
- Demanar ajuda
- Persones de confiança
- Hàbits saludables
- Autoconeixement

Resultats esperats mòdul 3

Al final d'aquest mòdul, l'alumnat **entendrà millor com funciona la seva salut mental**, serà capaç de **reconèixer les seves emocions i necessitats**, i tindrà **estratègies d'autocura específiques** per gestionar l'estrès i demanar suport quan calgui.

Les idees que compartim en aquest taller són simplement **suggeriments sobre com es pot utilitzar el material**. Sentiu-vos lliures d'adaptar-lo a les vostres necessitats: podeu dividir el taller en dues parts, distribuir-lo en diversos dies o completar-lo en una sola sessió, el que us sigui més convenient.

Vosaltres coneixeu el vostre alumnat i sabeu què és el millor per a ells. Així mateix, els materials es poden utilitzar tant en format imprès com digital.

Conceptes principals de l'activitat:

01. Què és la salut mental?

Explicar que la salut mental és tan important com la física i que ens ajuda a sentir-nos bé, a pensar amb claredat i a relacionar-nos millor amb els altres.

02. Emocions bàsiques i complexes

Introduir conceptes sobre emocions que són més difícils d'entendre o gestionar, com ara el rebuig, la culpa i l'ansietat.

03. Cuidar la salut mental és normal

Ajudar els joves a entendre que tenir cura de la seva salut mental és una cosa que tots hem de fer, de la mateixa manera que cuidem la nostra salut física.

04. Parlar dels nostres sentiments

Explicar la importància de compartir el que sentim, especialment quan ens enfrontem a emocions o situacions difícils. Comunicar que sempre és correcte demanar ajuda si no sabem com gestionar el que sentim.

1.1 Objectius:

1. **Entendre què és la salut mental i la importància de cuidar-la** tal com fem amb la nostra salut física, reconeixent que les emocions, tant positives com negatives, formen part del nostre benestar.
2. **Fomentar la reflexió sobre com gestionar les emocions de manera saludable** mitjançant la identificació d'estratègies senzilles com parlar amb un adult, practicar l'autocura o participar en activitats que els agradin.

Materials

- ☐ Presentació amb imatges.
- ☐ Pissarra per anotar les respostes.

1.2 Desenvolupament de l'activitat:

1. Primera conversa:

- El docent comença preguntant: **"Sabeu què és la salut mental?"**
- Explicar que, així com cuidem el nostre cos quan estem cansats, hem de tenir cura de la nostra ment quan ens sentim tristos, nerviosos o enfadats.

2. Presentació visual:

- Mostrar una presentació amb imatges que reflecteixin diferents emocions (alegria, tristesa, preocupació) i preguntar: **"Com us sentiu quan esteu tristos?"** i **"Què feu per sentir-vos millor?"**. Cal recordar-los que tots els sentiments són normals.

3. Debat de tancament:

- Acabar preguntant: **"Què feu quan us sentiu preocupats o tristos?"**
- Encoratjar-los a compartir estratègies senzilles, com ara **parlar amb un adult** o **fer alguna cosa que els agradi**.

Punts clau per al professor

- Mantingueu la conversa en un **ambient íntim i relaxat**.
- **Fomenteu la participació** sense pressionar aquells que no se sentin còmodes parlant.
- **Recordeu que tots els sentiments són vàlids** i que és important demanar ajuda.

A2

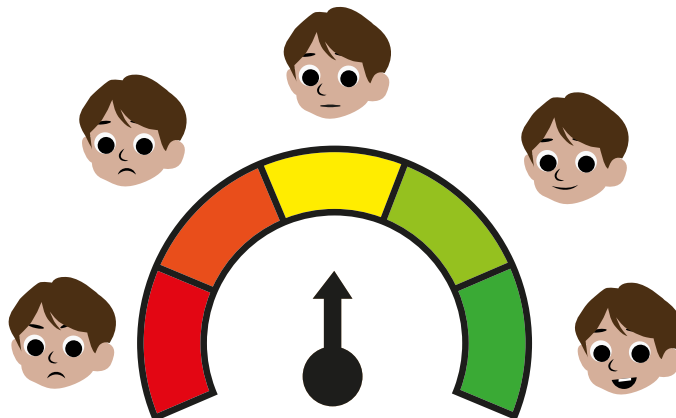
Activitat 2: Identificació d'emocions (15 minuts)

Conceptes principals de l'activitat:

- Identificar les emocions que nenes i nens poden sentir o experimentar en situacions pròpies o que veuen en els altres.
- Identificar els recursos que poden utilitzar per **gestionar aquestes emocions de manera saludable**.
- Comprendre que totes les emocions són vàlides, que no hi ha emocions negatives o positives, i que podem aprendre a gestionar-les.

Materials:

- ☐ Llista visual d'emocions (material imprimible).
- ☐ Fotografies de situacions quotidianes (material imprimible).

2.1. Objectius:

1. **Ajudar l'alumnat a reconèixer i comprendre les seves emocions i aprendre a gestionar-les de manera saludable.**

2.2. Desenvolupament de l'activitat:

1. Introducció a les emocions:
  - Preguntar: *"Quines emocions coneixeu?"*
  - Explicar breument la diferència entre emocions senzilles (alegria, tristesa) i emocions més complexes (frustració, por). Emfatitzar que totes les emocions són normals i tenen un significat.
2. Exercici pràctic:
  - **Mostrar una llista d'emocions** (podeu fer servir la llista que us donem en l'imprimible o escriure-les a la pissarra) i demanar a l'alumnat que comparteixi quan n'ha sentit alguna.
  - Fer preguntes com ara: *"Què fas quan et sents enfadat/ada o trist/a?"*
3. Anàlisi d'imatges:
  - **Mostrar les imatges** de les situacions quotidianes que us hem donat en l'imprimible.
  - Preguntar: *"Què creieu que sent aquesta persona?"* i *"Què faríeu per sentir-vos millor en aquesta situació?"*. Fomentar l'empatia escoltant les respostes.

Punts clau per al professor

- Fomentar la participació respectuosa i recordar que no hi ha respostes incorrectes.
- Si un infant no vol compartir, no passa res. Encoratjar-lo a escoltar i aprendre dels altres.

A3

Activitat 3: L'arbre del benestar (30 minues)

Conceptes principals de l'activitat:

- Ajudar els infants a identificar recursos que poden utilitzar per a la **autoregulació** quan experimenten emocions limitants.
- Reforçar la importància de participar en activitats que promoguin el **benestar mental i emocional**.

3.1. Objectiu:

1. Ajudar l'alumnat a identificar accions i recursos per **cuidar la seva salut mental** i crear un recordatori visual d'autocura a l'aula.

Materials:

- ☐ Un full gran de paper o una pissarra per dibuixar l'arbre.
- ☐ Fulls de paper tallats en forma de fulla (o post-its).
- ☐ Retoladors, llapis de colors.

3.2. Desenvolupament de l'activitat:

1. Preparing the tree:

- En un tros gran de paper o a la pissarra, **dibuixar un arbre gran que representi el benestar**.
- Explicar: *"Aquest arbre és com nosaltres, necessita cures per estar sa. Pensem en coses que podem fer per cuidar la nostra salut mental."*

2. Creació de les fulles:

- Donar a l'alumnat fulls de paper (o post-its) tallats amb la forma d'una fulla d'arbre.
- Demanar-los que escriguin o dibuixin a la fulla una cosa que facin per sentir-vos millor quan estan tristos o preocupats (ex: "parlar amb un amic", "escoltar música", "fer esport", etc.) i penjar els suggeriments que es troben als imprimibles.

3. Construcció de l'Arbre del Benestar:

- Cada alumne/a afegeix la seva fulla a l'arbre.
- Al final, tothom veurà l'arbre ple d'idees i recursos per cuidar la seva salut mental.

4. Debat de tancament:

- Preguntar: *"Quines accions podem prendre tots per cuidar-nos?"* i fer que comparteixin les seves estratègies preferides en veu alta.
- Explicar que aquest arbre és un recordatori que **tots podem cuidar-nos i ajudar-nos els uns als altres** quan ens sentim baixos d'ànim.

Punts clau per al professor:

- Encoratjar l'alumnat a ser creatiu en el que escriu o dibuixa a les fulles, recordant que **no hi ha respostes incorrectes**.
- Deixar l'arbre en un lloc visible de l'aula durant el curs com un **recordatori** constant de benestar.

Reflexió final:

- Al final de cada sessió, dedicar uns minuts perquè l'alumnat reflexioni sobre el que ha après i com pot utilitzar aquestes estratègies en la seva vida diària.
- Preguntes com "**Què has après sobre tu mateix/a avui?**" poden ser útils per fer una autoavaluació.

AC1

Activitat complementària 1: La meua caixa d'eines emocionals

(20-30 minuts)

We would like to suggest an additional activity so that you can develop it further and have this material as a permanent resource in the classroom.

4.1 Objectiu:

1. Ajudar l'alumnat a identificar i recollir **eines pràctiques** per ajudar-los a gestionar les seves emocions i fomentar un entorn de benestar emocional a l'aula.

Materials:

- ☐ Una caixa decorada o senzilla per a la "Caixa d'eines emocionals".
- ☐ Fulls de paper petits o targetes en blanc.
- ☐ Retoladors, bolígrafs i llapis de colors per escriure o dibuixar.

4.2. Desenvolupament de l'activitat:

1. Introducció a les eines emocionals:

- Explicar que, de la mateixa manera que necessitem eines per realitzar tasques físiques (com un martell o un tornavís), també necessitem **eines per gestionar les nostres emocions**.
- Preguntar al grup: "**Quines coses us ajuden a sentir-vos millor quan esteu tristos o enfadats?**", "**Què feu per relaxar-vos o calmar-vos quan esteu nerviosos?**". Deixar que compareixin les seves respostes i reforçar que tots tenim maneres diferents de gestionar-nos emocionalment.

2. Generació d'idees per a la caixa d'eines emocionals:

- Distribuir petits trossos de paper o targetes en blanc a cada alumne/a.
- Demanar-los que escriguin o dibuixin una acció que els ajudi a gestionar les seves emocions. Exemples: "**Parlar amb un amic**", "**Dibuixar**", "**Respirar profundament**", "**Escollir música**", etc.
- Encoratjar-los a pensar en activitats que poden fer per **sentir-se millor quan estan tristos, ansiosos o frustrats**.

3. Compartir la caixa d'eines:

- Col·locar una caixa decorada (o senzilla) a l'aula on cada estudiant dipositarà la seva targeta d'eina emocional.
- Explicar que aquesta "caixa d'eines emocionals" estarà disponible durant tot el curs i que el docent pot treure una targeta en moments de necessitat, ja sigui per **reflexionar sobre el benestar emocional** o per donar suport a l'alumnat en situacions difícils.

4. Pensar i reflectir:

- Com a grup, reflectir sobre com aquestes eines poden ser útils per cuidar-nos emocionalment.
- Preguntar: *"Com ens poden ajudar aquestes eines a sentir-nos millor durant els moments difícils?"*
- Reforçar la idea que tots podem utilitzar i compartir eines per **cuidar el nostre benestar emocional**.

Punts clau per al professor

- Encoratjar l'alumnat a pensar de manera creativa i honesta sobre les seves eines emocionals, i reforçar que **no hi ha respostes incorrectes**.
- La caixa ha de ser accessible durant tot el curs perquè hi puguin recórrer en qualsevol moment.
- Recordeu utilitzar les eines de la caixa en situacions en què l'alumnat necessiti un **recordatori sobre l'autocura**.

AC2

Activitat complementària 2. Jo i el meu arbre

(Durada total de l'activitat: 20-30 minuts)

5.1. Objectiu:

1. Ajudar els infants a **reflectir sobre la seva identitat i autoconeixement** de manera senzilla i visual.
2. Explorar **valors, emocions i aspectes importants** de les seves vides mitjançant la metàfora de l'arbre.
3. Emfatitzar la importància del **benestar emocional i el sentiment de pertinença**.

Materials

- ☐ Imatges de diferents tipus d'arbres.
- ☐ Fulls blancs per dibuixar.
- ☐ Llapis, llapis de colors o retoladors.
- ☐ Una reflexió escrita.

5.2. Desenvolupament de l'activitat:

1. Introducció

- En l'activitat de l'Arbre del Benestar, vam aprendre que, igual que els arbres, ens hem de cuidar per **créixer forts i sans**. Cada arbre és diferent i especial, igual que cada persona. Descubrim quin tipus d'arbre ets tu!

2. Selecció de l'arbre

- Mira les imatges dels diferents tipus d'arbres i tria el que més t'agradi o amb el qual t'identifiquis més. **No hi ha respostes incorrectes**, només tria el que creguis que et representa millor.

3. Dibuix i reflexió sobre l'arbre triat

- Dibuixa l'arbre que has triat al teu full. Després, observa bé el teu dibuix i respon:
  - Si hi ha una part de l'arbre que **representa com te sents ara mateix**, fes-la més gran o destaca-la amb un color especial.
  - Escribeu o dibuixa al costat d'aquesta part: **Per què creus que et representa? Què significa per a tu?**

4. Reflexió escrita

- Completa la frase següent:

El meu arbre em representa:

"Quan em sento trist o insegur, recordo que tinc fortaleces i coses que em fan sentir especial. Connecto amb la meua família, els meus amics i tot el que em fa sentir bé. Recordo que soc important i que formo part de quelcom més gran."

5. Conclusions

- Ja tens un "mapa" del teu estat emocional actual.
  - *Pots afegir paraules que descriguin què has sentit?*
- Si vols, afegeix l'hora i la data al teu dibuix per registrar com te senties en aquell moment.

Punts clau per al professor:

- Expliqueu als infants que **no hi ha respostes incorrectes** i que cadascú és tan únic com el seu arbre.
- Animeu els infants a **compartir el seu dibuix i reflexió** en grup si se senten còmodes.
- Reforceu la idea que tots hem de **reconèixer les nostres fortaleeses** per créixer i sentir-nos bé.
- Podeu tancar l'activitat amb una breu discussió sobre la importància de **cuidar-nos i reconèixer què ens fa sentir feliços i segurs**.

6.1. Objectiu:

1. Ajudar els infants a connectar amb les seves emocions mitjançant un exercici de dibuix automàtic.
2. Fomentar l'exploració dels sentiments i la seva manifestació en el cos.
3. Promoure l'autoreflexió sobre l'estat emocional i físic.

Materials

- ☐ Fulls de paper en blanc o una llibreta.
- ☐ Llapis, bolígrafs o llapis de colors.

6.2. Desenvolupament de l'activitat:

1. Preparació

- Abans de començar, cada infant ha de comprovar **com se sent i si té l'ànim per fer l'activitat**. Fes una respiració profunda i relaxa't.

2. Dibuix inicial

- En un full en blanc, dibuixa un **esquema senzill del teu cos**.

3. Exploració sensorial

- Tanca els ulls i **desconnecta dels teus pensaments** per un moment.
- Connecta amb **com se sent el teu cos** ara mateix.
- Sense pensar-ho gaire, deixa que el llapis es mogui lliurement dins de l'esquema del teu dibuix, **marcant les parts del cos on sents una sensació o emoció**.

4. Reflexió

- Obre els ulls i mira el que has dibuixat.
  - *T'ha sorprès el que has vist al dibuix?*
  - *Els ajuda a entendre millor com se senten en aquest moment?*
- Escribe unes quantes paraules o frases a les zones on has marcat sensacions o emocions.

5. Conclusions

- Ja tens un "mapa" del teu estat emocional actual.
  - *Poden afegir paraules que descriguin què han sentit?*
- Si vols, afegeix l'hora i la data al teu dibuix per **registrar com te senties** en aquell moment.

Punts clau per al professor

- Expliqueu als infants que **no hi ha respostes incorrectes**, cada dibuix és una representació única de com se sent cada persona.
- Animeu nenes i nens a fer l'exercici **sense judicis ni pressions**.
- Podeu obrir un espai perquè **comparteixin les seves reflexions** si ho desitgen, en un ambient respectuós.

Lista de verificació de materials per activitat

Activitat 1. Introducció a la salut mental

- ☐ Presentació amb imatges.
- ☐ Pissarra per anotar les respostes.

Activitat 2. Identificació d'emocions

- ☐ Llista visual d'emocions.
- ☐ Fotografies de situacions quotidianes (material imprimible).

Activitat 3. L'arbre del benestar

- ☐ Paper gran o pissarra per dibuixar l'arbre.
- ☐ Fulls de paper tallats en forma de fulla (o post-its).
- ☐ Retoladors, llapis de colors.

Activitat complementària 1. La meua caixa d'eines emocionals

- ☐ Una caixa decorada o senzilla per a la "Caixa d'eines emocionals".
- ☐ Fulls en blanc petits o targetes.
- ☐ Retoladors, bolígrafs i colors per escriure o dibuixar.

Activitat complementària 2. El meu arbre i jo

- ☐ Imatges de diferents tipus d'arbres.
- ☐ Fulls en blanc per dibuixar.
- ☐ Llapis, colors o retoladors.
- ☐ Frase de reflexió escrita.

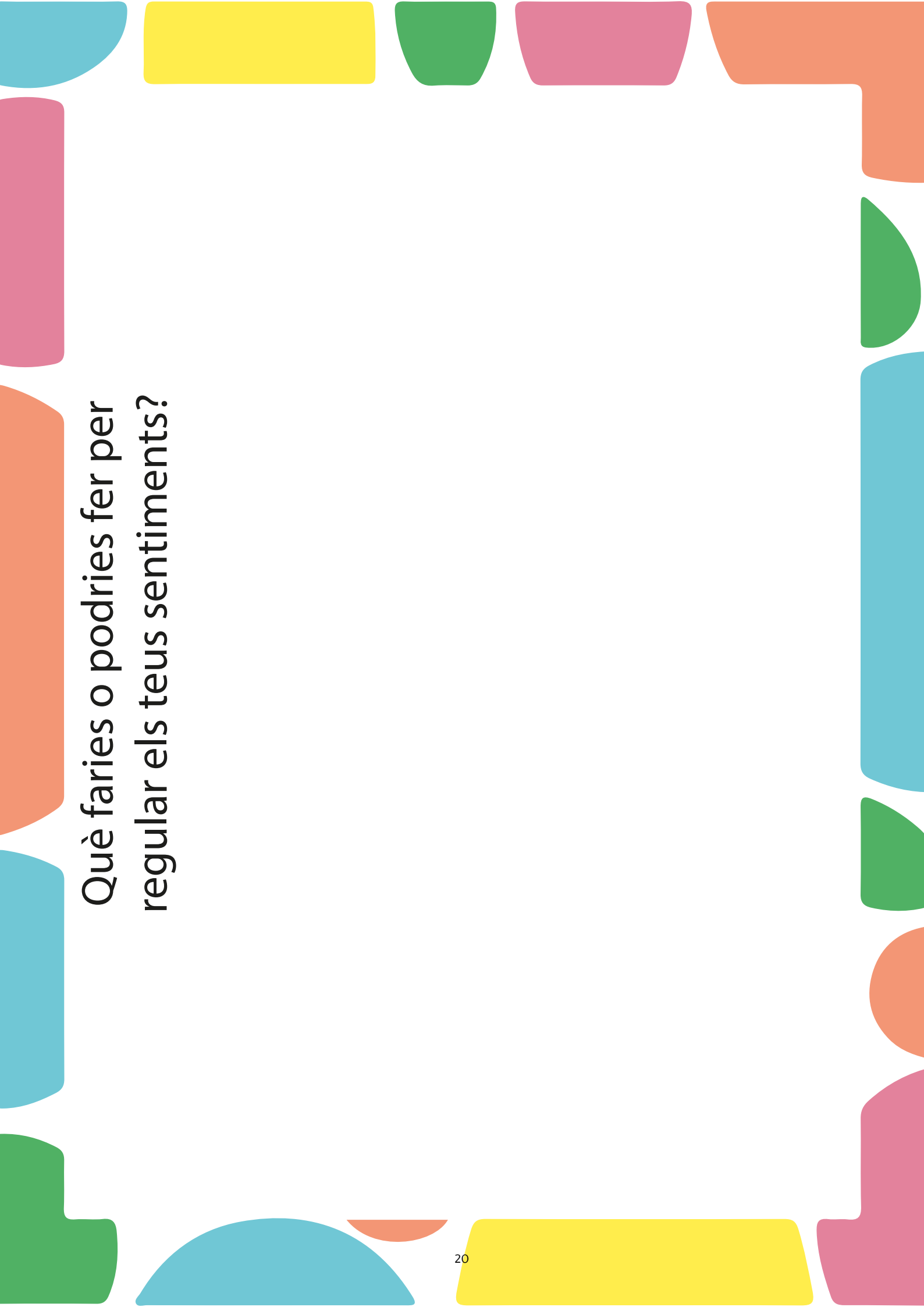
Activitat complementària 3. Mapejant el jo interior

- ☐ Fulls en blanc o llibreta.
- ☐ Llapis, bolígrafs o colors.

Què està passant a la imatge?

Què podrien estar sentint les persones de la foto?

Quina emoció sentiries si estiguessis en aquesta situació?

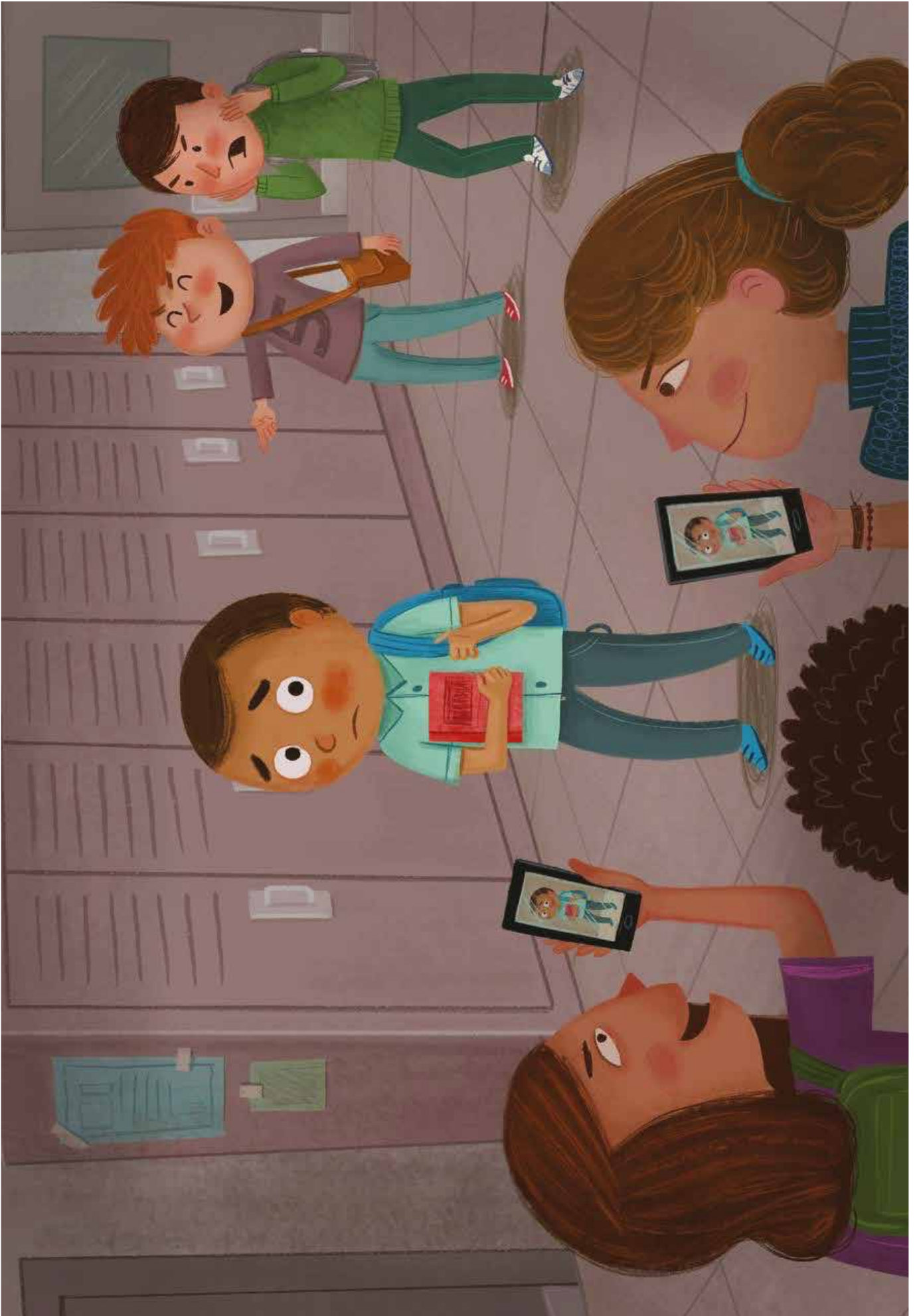
A decorative border surrounds the page, composed of various colorful geometric shapes including semi-circles, rectangles, and trapezoids in shades of blue, yellow, green, pink, and orange.

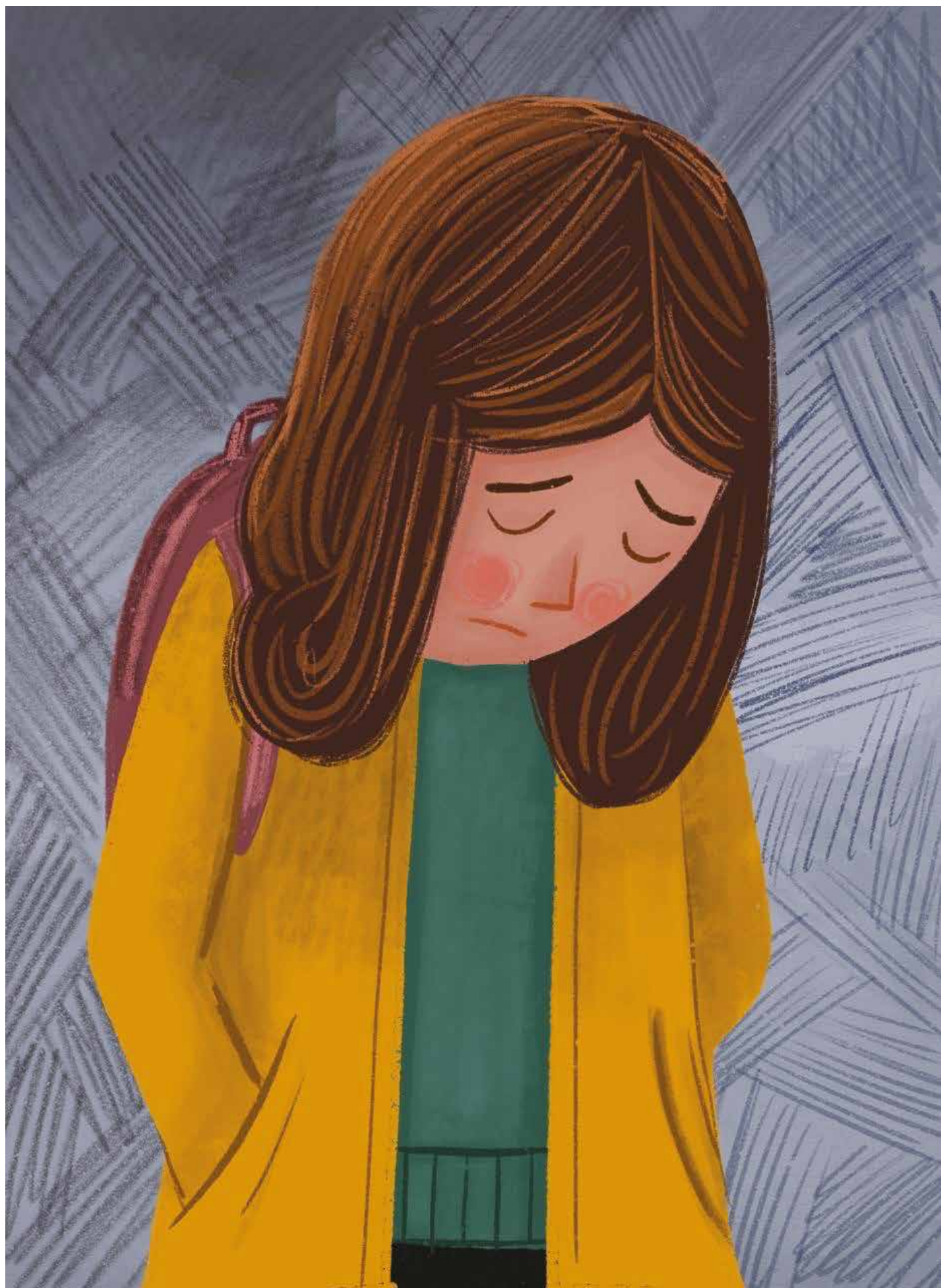
Què faries o podries fer per
regular els teus sentiments?

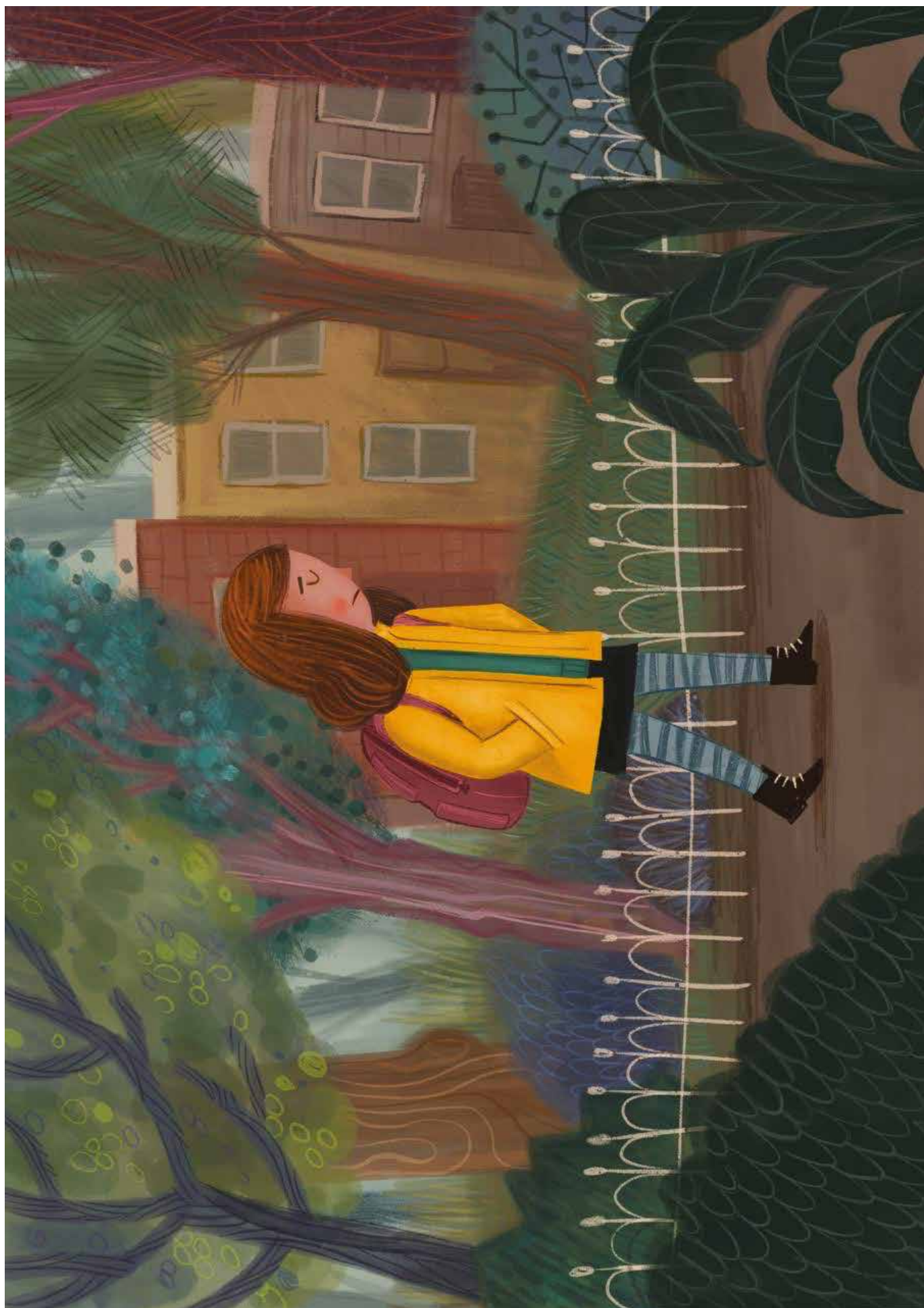

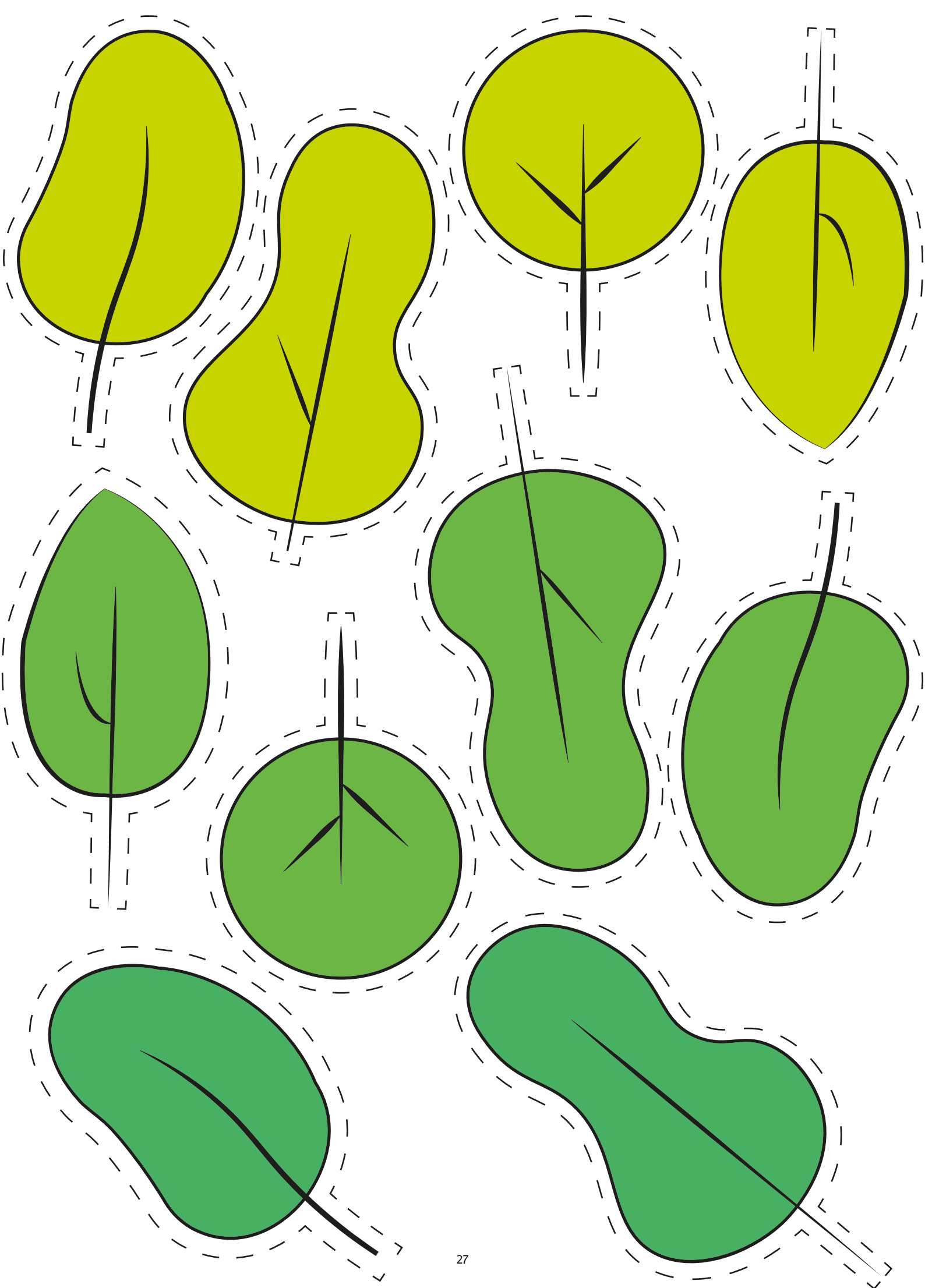

Co-funded by
the European Union

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

